

Nová česká odrůda řepky OSKAR

vysoký výnos a špičková olejnatost

Série úspěšných registrací nových liniových odrůd řepky ozimé vyšlechtěných v organizaci OSEVA PRO s.r.o. – Výzkumný ústav olejin Opava pokračuje i v tomto roce odrůdou **OSKAR**. Po v praxi obšvedčených odrůdách Onca (2021) a Frity (2023) tak naše šlechtění přichází s dalším výkonným materiálem, plně adaptovaným do současných tuzemských podmínek. Vedle vysokého výnosového potenciálu a požadovaných agrobiologických vlastností jsme intenzivně zapracovali na kvalitativních parametrech. Kromě velmi nízkého obsahu glukosinolátů, který si naše materiály drží stabilně, jsme ve šlechtění kladli důraz především na obsah oleje v semenech. A povedlo se – **OSKAR je liniová odrůda s nejvyšším obsahem oleje, která byla v ČR doposud registrována!**

Jak jsme odrůdu OSKAR vyšlechtili

Jak již bylo uvedeno, hlavním cílem šlechtění bylo vytvoření materiálu s velmi vysokým obsahem oleje v semenech, současně s vysokým výnosem a dobrým zdravotním stavem. Rodičovskými odrůdami byly za tímto účelem zvoleny tehdy nejvýkonnější linie Orex na mateřské pozici a Arabela na pozici otcovské. Za využití molekulárního mapování ve spolupráci s Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích byla kombinace těchto rodičů potvrzena jako velmi perspektivní. A také ano – potomstva se už vraných generací vyznačovala výbornou vitalitou a dobrou odolností k významným chorobám řepky. Od generace F2 pak bylo zahájeno sledování přísná selekce na kvalitativní parametry, především obsah oleje, glukosinolátů a spektrum mastných kyselin. Takto se podařilo vybrat nejlepší genotyp a z něj založit linii plně odpovídající stanovenému šlechtitelskému cíli. Po její genetické stabilizaci a ověření výkonnosti pomocí řady polních pokusů na lokalitách rovnoměrně rozložených po území České republiky, byl materiál v roce 2020 pod označením OP-BN-75 přihlášen do státních registračních zkoušek vedených ÚKZÚZ. Zde své kvality v konkurenci dalších nově přihlášených odrůd potvrdil a byl tak v roce 2025 registrován jako nová odrůda jménem OSKAR. V sezóně 2023/24 současně proběhlo předstihové množení osiva na ploše 3 ha na lokalitě Třebom (okres Opava). Toto osivo vykázalo **obsah oleje 50,99 % v sušině (= 46,91 % při vlhkosti osiva 8 %)***.

**/ metoda extrakce, Zkušební laboratoř OSEVA (akreditovaný subjekt podle ČSN EN ISO/IEC 17025:2018)*

Výnosová charakteristika (zdroj: registrační pokusy ÚKZÚZ, sklizňové roky 2021-2024)

Výnos semen: průměr ČR

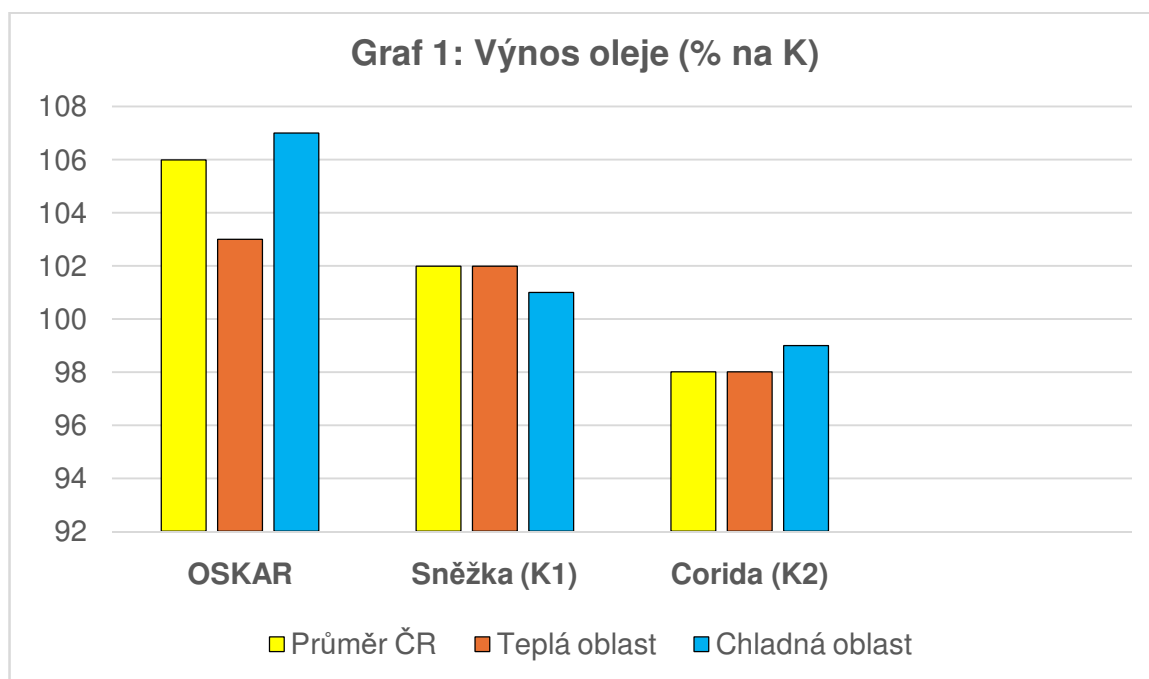
Odrůda	t/ha				% na průměr K			
	2022	2023	2024	průměr	2022	2023	2024	průměr
OSKAR	5,61	4,32	4,36	4,76	103	100	105	103
Sněžka (kontrola 1)	5,56	4,33	4,22	4,70	102	101	102	101
Corida (kontrola 2)	5,39	4,28	4,05	4,57	98	99	98	99

Výnos semen: teplá klimatická oblast

Odrůda	t/ha				% na průměr K			
	2022	2023	2024	průměr	2022	2023	2024	průměr
OSKAR	5,31	4,14	4,34	4,60	98	101	104	101
Sněžka (kontrola 1)	5,45	4,15	4,25	4,62	101	101	102	101
Corida (kontrola 2)	5,37	4,06	4,07	4,50	99	99	98	99

Výnos semen: chladná klimatická oblast

Odrůda	t/ha				% na průměr K			
	2022	2023	2024	průměr	2022	2023	2024	průměr
OSKAR	5,82	4,63	4,39	4,95	105	99	107	104
Sněžka (kontrola 1)	5,63	4,65	4,18	4,82	102	100	102	101
Corida (kontrola 2)	5,39	4,69	4,03	4,70	98	100	98	99

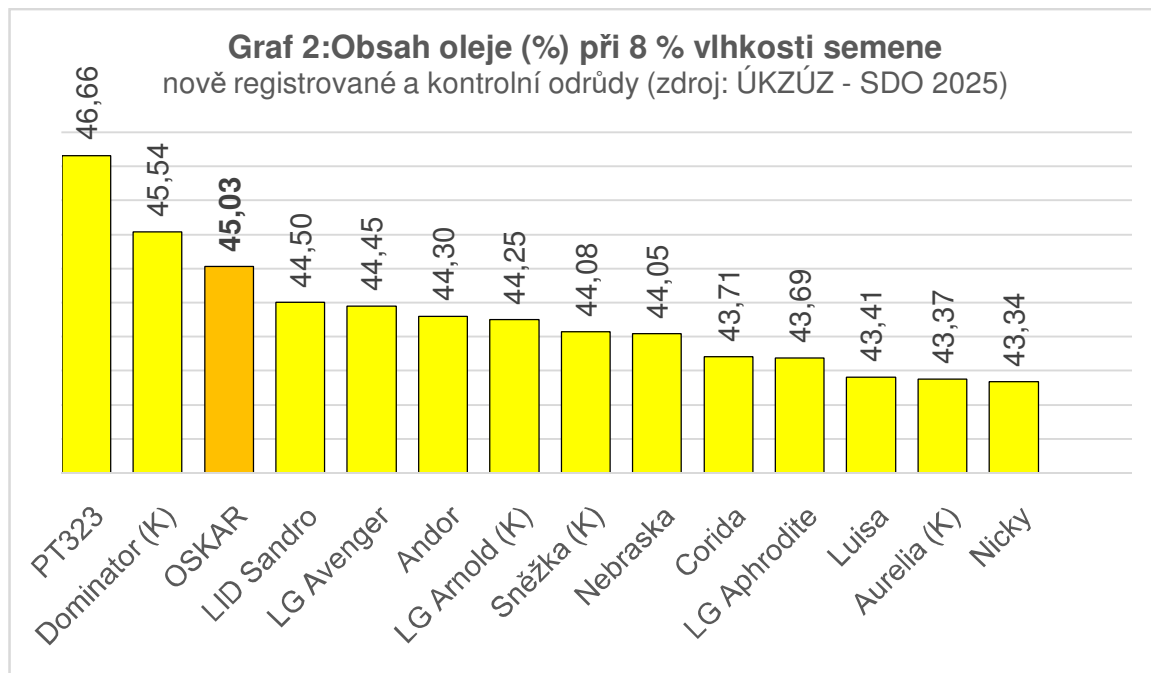

Popis odrůdy OSKAR:

Oskar je raná až středně raná odrůda s nízkými rostlinami středně odolnými k poléhání a velmi dobrým zdravotním stavem (nadprůměrná odolnost fomovému černání stonku, hlízence a především komplexu kořenových chorob brukvovitých). Vykazuje vysokou zimovzdornost, na podzim nemá tendenci k přerůstání ani u časnějších výsevů.

Kvalitativní parametry:

Obsahy nežádoucích glukosinolátů(12,37 mikromol) a kyseliny erukové jsou velmi nízké, spektrum mastných kyselin je standardní. Obsahem oleje se OSKAR řadí mezi nejvýkonnější materiály, a to včetně hybridů (Graf 2).

OSKAR = záruka vysoké olejnatosti

Proč by měl obsah oleje pěstitele zajímat? Většina výkupů zemědělských komodit stanovuje minimální obsah oleje v nakupovaných semenech řepky a vychází přitom z normy ČSN 46 2300-2 (462300)- Olejnatá semena - Část 2: Semeno řepky. Ta udává, vedle dalších parametrů, že jako minimální se považuje obsah oleje 40 % při osmiprocentní vlhkosti semen. Pod tímto limitem pak výkupy zpravidla uplatňují cenové srážky, nebo takovou komoditu nepřijímají vůbec. Řada výkupů pak minimální požadovaný obsah oleje navyšuje, například na 42 %. Na druhou stranu jsou některými výkupy uplatňovány bonusové systémy, které odměňují pěstitele za dodávku řepky s vysokou kvalitou a za vyšší obsah oleje poskytují příplatky.

Na obsah oleje v semenech má vliv řada faktorů (průběh počasí, lokalita, výživa), ale tím klíčovým je odrůda. Jak s ohledem ke splnění potřebné normy, tak k případným bonusům za olejnatost, je proto dobré věnovat pozornost výběru vhodné odrůdy. Samozřejmě, většina moderních materiálů nemá problém uvedené limity splnit, nicméně další důležitý faktor – průběh počasí – může způsobit jisté komplikace. Vysoká teplota za vegetace, a především během dozrávání, společně se zkrácením vegetační doby, má prokazatelně negativní vliv na syntézu oleje v řepkovém semeni.

Výběrem odrůdy OSKAR můžete problémy spojené s obsahem oleje v semenech úspěšně eliminovat a dosáhnout na případné bonusy. Jak výnosově, tak kvalitativně se jedná o špičkovou liniovou odrůdu, která je vhodná do všech pěstitelských oblastí včetně těch klimaticky nejteplejších, kde problémy spojené s nízkou olejnatostí hrozí nejvíce.

Doporučená agrotechnika odrůdy OSKAR

Rajonizace – díky vysoké výnosové plasticitě je vhodná do všech pěstitelských oblastí.

Optimální termín setí – po celou dobu řádné agrotechnické lhůty. Nemá tendenci k přerůstání, můžeme proto volit i ranější termíny, snažíme se ale vyhnout příliš pozdnímu setí.

Výsevek – výsevní jednotka obsahuje 700 tis. klíčivých semen, ideálně založený porost má mít hustotu 45–60 jedinců na m². V případě řidšího porostu či výpadků má OSKAR vysokou kompenzační schopnost.

Hnojení dusíkem – dostačující dávka pro jarní vegetaci je 140–170 kg/ha v č. ž. rozdělená do 2 aplikací s důrazem na regenerační dávku. Pokud zvolíme intenzivní variantu pěstování, je optimální celková dávka N až 220 kg/ha rozdělaná do tří až čtyř aplikací. V případě zvýšené dávky doporučujeme jarní regulaci porostu.

Ošetření porostu – herbicidní, insekticidní a fungicidní ošetření plánujeme v závislosti na tlaku patogenů a škůdců, s ohledem k predikci a signalizaci jejich výskytu.

CERTIFIKOVANÉ OSIVO ODRŮDY OSKAR OBJEDNÁVEJTE NA ADRESE:

OSEVA PRO s.r.o., Jankovcova 938/18, 170 00 Praha 7

Ing. Tereza Fousková: fouskova@oseva.cz tel.: +420 605 700 578

nebo u našich obchodních zástupců (viz. katalog na www.oseva.cz)

Za kolektiv OSEVA PRO s.r.o.

Mgr. Viktor Vrbovský, šlechtitel

Obr. 1 – množitelský porost odrůdy OSKAR 2024 (Třebom, okr. Opava)

Obr. 2—vzorky ke stanovení obsahu oleje v řepce metodou extrakce (Zkušební laboratoř OSEVA)

Obr. 3 -. Šlechtitelské porosty Výzkumného ústavu olejnin Opava